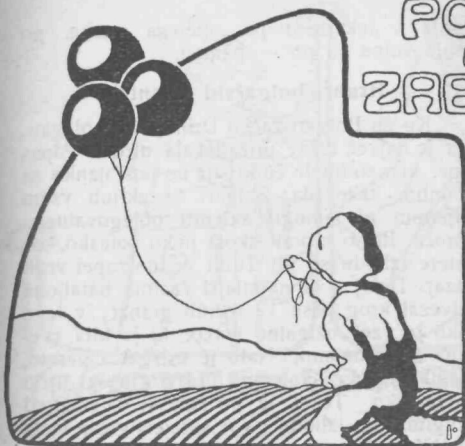
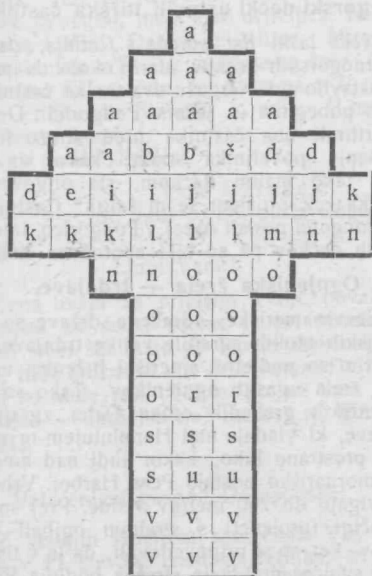

POUK IN ZABAVA

Besedna uganka.

Priobčil Stanko Samsa.

Besede značijo:

1. soglasnik,
2. bivališče,
3. pristanišče na Balkanu,
4. zavojevano mesto,
5. trdnjavo v sedanji vojni,
6. srbskega generala,
7. slovansko državo,
8. del obraza,
9. jesenski pridelek,
10. žensko ime,
11. domačo žival,
12. del voza,
13. žensko ime,
14. poljsko cvetico.

Po sredi od zgoraj dol bereš sedanji zgodovinski dogodek.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev zastavice v podobah v četrti številki.

V zadnji številki se nam je pripetila nezgoda, kakor namenoma za — prvi april! Med tiskom je bilo treba popraviti kliše, pa se je spak v rokah zasukal, kakor bi se ne smel, in je prišel v stroj na glavo! Tako se je zgodila nezgoda. Vzemite še enkrat v roke zadnjo številko! Ko pridete do 92. strani, zasučite list narobe, tako postavite vrtoglavo zastavico zopet na noge, kakor mora stati, in začnite iznova ugibati! Rešitev in imena rešilcev pa priobčimo prihodnjič. Ako ste bili zadnjič kaj hudi, pa nam oprostite. Zanalasč vas res nismo hoteli jeziti in dražiti!

Aprilova navada pri nas in drugod.

Navada, „obhajati“ prvi april z raznimi šalami, je precej čudna. Prvega aprila je dovoljeno po nekaki stari pravici, da se ljudje delajo drug iz drugega norca. Oni, ki je bil „potegnjen“, ne dobi pri drugih niti sočutja niti varstva, ne sme nikomur potožiti, ker bi se mu vsak posmehoval. Tudi pri nas je teh aprilovih navad, da je kar strah. Vendar vsako aprilovo „potegnjenje“ ni vedno duhovito, in nekatere aprilove šale so precej nespametne. Aprilov dovtip se večkrat tudi potvarja. Ne moremo natančno označiti, kdaj se je to aprilovo „potegnjenje“ narodilo, najbrže se je to zgodilo na Francoskem. Tam je bilo že za Ludovika XII. aprilovo „potegnjenje“ stalna navada, kar dokazuje naslednja dogodba: Kralj je vjel vojvodo Lotariškega in je ukazal, naj ga strogo stražijo v ječi. Vojvoda pa je pobegnil, preoblečen za kmeta. To se je zgodilo ravno 1. aprila. Beg pa so opazili, in za vojvodo so poslali stražo, da bi ga prišla in privedla nazaj. Toda straža je menila, da gre tu za aprilovo šalo, pustila je preganjanje in je šla v krčmo. In temu „aprilu“ se je vojvoda lahko zahvalil, da je prišel na svobodo. Druga šala pripoveduje o burgundskem vojvodi Filipu II. Dobrem. Ta je obljubil v predvečer 1. aprila 1466. svojemu dvorskemu norcu, da mu bo dal polno čepico dukatov, ako ga bo drugi dan „potegnil“. Ako pa se mu to ne posreči, ga bo dal obglaviti. Kajnega, kako lepo? Ko se je stava končala, so veselo jedli in pili; zjutraj je kralj ukazal, naj norca zbudijo; povedali se mu, da je prespal ves dan in da je stavo izgubil. Po ljubega norca je prišel krvnik; odvedli so ga na morišče, krvnik mu je zavezal oči in ga je udaril — z mokro cunj. Norec pa se je zavalil kakor mrtev na tla. Kralj je groze okamenel, ker je menil, da je zadel norca zaradi strahu mrtvoud. Imel je norca rad in je zato sam hitel na mesto, kjer je „obglavljeni“ ležal. Toda „mrtvec“ je nenadoma dvignil glavo, nastavlil čepico in je rekel: „Siplji dukate, vojvoda!“ In Filip je s pal dukate, norec pa ga je res „potegnil“. — Tudi na Angleškem je aprilovo „potegnjenje“ precej stara stvar. Na Ruskem je imel Peter Veliki dne 1. aprila prelube Petrograjčane za norce. Ponoči je ukazal zažgati za mestom velik kup lesa, nastal je hrup, ljudje so hiteli obupani na ulico, ker so menili, da gori mesto. Ko so prišli, oziroma prihiteli k ognju, jim je vojaška straža, ki je stala okrog ognja, povedala, da je to samo carjev 1. april! — V Ameriki si je že leta 1835. na dan 1. aprila izmislil časopis „Sun“ novico o novem daljnogledu, skozi katerega se lahko razloči na mesecu vsaka žival, vsako drevo. Nekateri ameriški listi so celo to novico prinesli kot resno, pa so bili le „potegnjeni“, kakor je pri nas vsak, ki gre prvega

aprila v lekarnico po ptičjega mleka, po žabje volne ali po — pameti.

Hrabri bolgarski častnik.

Ko so Bolgari začeli Drinopolje oblegati, jim je največ težav prizadevala utrdba Papas tepe, kjer so imeli Turki sija'no postojanko za brambo, tako da Bolgari tu vkljub vsem naporom niso mogli skleniti oblegovalnega obroča. Iti so morali skozi neko sotesko, na katere izhodu so jih Turki vedno zopet vrgli nazaj. Tedaj si je najmlajši častnik bataljona privezal krog pasu 12 ročnih granat; v levo roko je vzel užigalno vrvco, ki je bila zvezana z granatami. Nato je prižgal cigareto, stopil na čelo svojemu moštvu in šel proti sovražniku. Tekel je po soteski daleč pred drugimi; na izhodu ga je sprejela gosta vrsta turških vojakov z bajoneti v rokah. Tedaj poročnik s cigareto užge vrvco; granate ga raztrgajo na kose, toda z njim vred tudi mnogo Turkov, tako da je v njih vrstah nastala vrzel. V to so planili Bolgari in končno zavzeli toliko zaželeno postojanko.

Črnogorski dečki ustavili turška častnika.

Neki laški list poroča s Cetinja, da je par črnogorskih dečkov, starih okoli dvanajst let, ustavilo pri Njegušu dva turška častnika, ki sta pobegnili iz ječe v Podgorici. Dečki so pritirali oba častnika pred stražo. Na vprašanje poveljnika straže, kako sta se vdala tako malim dečkom, sta odgovorila častnika: „Z orožjem se ni šaliti.“ Častnika so Črnogorci poslali nazaj v Podgorico, imena hrabrih dečkov pa so bila sporočena kralju.

Ognjeniška žrela — trdnjave.

Severoameriške Združene države so na Havajskih otokih zgradile velike trdnjave. V to svrhu so podjetni ameriški inženirji uporabili žrela ugaslih ognjenikov. Tako so na ognjeniških grebenih otoka Oahu zgrajene trdnjave, ki vladajo nad Honolulujem in njegovo prostrano lukco, kakor tudi nad ameriško mornariško postajo Pearl Harbor. Vrhovi se dvigajo do 700 metrov višine. Prej so se domačini (urojenci) s strahom ogibali teh bregov, ker so si pripovedovali, da je v tistih žrelih svojčas prebivala strašna boginja Pele. Pred petimi leti so Američani začeli v žrelih graditi trdnjave in nedavno so postavili v njih prve težke 12-palčne topove. Z morske strani bo sovražniku skoro nemogoče dognati stališče baterij, nasprotno pa nudi Američanom naravna oblika žrel izboren položaj za topniški ogenj in pregled nad njegovimi uspehi. Nedavno izvedeni poizkusi so morali izvrstno uspeti, ker je vlada sklenila, da na enak način utrdi tudi žrelo na Pukakiju, ki se dviga devet angleških milj zapadno od Honoluluja in vlada nad mornariško postajo Pearl Harbor z zapadne strani.

